

MIEN VAN 'T SANT

Een gift uit
het verleden

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

gen de vijfenveertig liep en nu een moeilijke zwangerschap had doorgemaakt, zijn wens nooit meer zou kunnen vervullen. Zelfs over de naam, als het toch weer een dochter zou kunnen zijn, was nooit ofte nimmer gerept. Het zou na de geboorte van drie dochters, na een miskraam van wat toen een jongen had kunnen zijn, de uiteindelijke beloning worden, als hem alsnog een zoon zou worden geboren. Een Carl, vernoemd naar een vader, die hij al vanaf zijn veertiende jaar aanbeden had en voor wie hij in zijn puberteit menige vechtpartij had geriskeerd, als iemand het bestond van déze vader ook maar een woord kwaad te spreken. Aleid had tevergeefs geprobeerd haar man ervan af te brengen, dat hij alsnog op een zoon zou kunnen rekenen.

‘We hebben het nu eenmaal niet voor het zeggen, Henrik,’ had ze hem voorgehouden. ‘Ik bid God alleen maar, dát dit kind gezond en wel ter wereld zal komen. En ook wel dat ik het er zelf goed zal afbrengen. Bijna vijfenveertig! Denk eens! Er zijn tien jaar verlopen na de geboorte van onze jongste.’

Hij was er haar onmiddellijk op aangevallen. ‘Dus jij bent er ook allerminst happy mee, dat we alsnog op gezinsuitbreiding kunnen re-

kenen?’

Er was een ernstige trek op haar gezicht gekomen. ‘Inderdaad nog niet, Henrik! Al komt dat nog wel. Als ik me weer wat minder akelig ga voelen. Als ik zo ’s ochtends de lange dag voor me zie, als ik me zo afschuwelijk onpasselijk voel, kán ik nog niet echt blij zijn. Financieel bezien zijn er gelukkig geen bezwaren. Maar ik moet dan wel aan zoveel andere facetten denken.’

‘En die zijn?’

‘In de eerste plaats aan het kind zelf. Of het zich straks gelukkig zal voelen met zijn drie zusjes, waarvan de jongste zo’n tien jaar ouder is.’

Hij laat haar niet uitspreken. ‘Als het een jongen is stellig. Ze zijn dan al wel zo wijs, dat ze hem om het hardst zullen verwennen.’

‘Juist! En met dat verwennen, een jongen of een meisje daargelaten, kom ik aan het volgende punt. Een dezer dagen wil ik er ook met onze meisjes over praten. Ik wil ze erop voorbereiden, dat we over zo’n vijf maanden gezinsuitbreiding kunnen verwachten. Martha is bijna zestien; zij zéker moet het uit onze mond zo gauw mogelijk weten. Het zal bij haar misschien niet goed vallen dat ze op die

leeftijd nog een broertje of een zusje zal krijgen.'

'Jouw zaak! Overigens? Als het een zoon zal worden? Nee! Dan kan ik me niet voorstellen dat die niet door allemaal op de handen gedragen zal worden.'

'Ik heb het al half en half vermoed, moeder. Je ziet er 's ochtends wel zó belabberd uit. Hoe krijgen jullie zoiets in je hoofd? Vader vindt toch al dat hij heel wat met zijn drie dochters te stellen heeft.'

Aleid knikt. 'Deze keer wíl hij niet anders geloven dan dat hem nu een zoon beschoren zal zijn. Voor hem hoop en bid ik dat hij gelijk zal krijgen.'

Martha kijkt haar moeder met grote ogen aan. 'En moeder? Hoe denk je er zelf over? Was je werkelijk in de wolken, toen je tot de ontdekking kwam dat het weer zover was?'

Aleid vindt het maar een moeilijke vraag, die haar oudste haar stelt. Maar ze wil tegenover haar kinderen oprecht zijn. 'Zoiets komt pas echt naarmate je met de gedachte vertrouwd bent geworden. En zeker, als je het kind in je lichaam voelt bewegen. Dan komt er iets over je van: "Ik wil er straks ook bij

zijn.” Na die miskraam had ik er inderdaad niet meer op gerekend. We hadden net alles aan het Leger des Heils weggegeven.’

Martha kijkt haar moeder met haar donkere ogen aan. ‘Moeder! Je omzeilt een regelrecht antwoord. Je had het zelf liever ook anders gezien?’

De kleur die in Aleids wangen omhoogkruipt, verraadt haar nu helemaal. ‘Ons leven ligt in Gods hand, Martha. Inderdaad! Ik ben erg geschrokken, toen de dokter me de verzekering gaf dat ik opnieuw in verwachting was. Alleen... we hebben er maar in te berusten. Bid zelf ook maar, dat het een zoon mag worden. Vaders wens is daarmee eindelijk vervuld en voor jullie is dat toch veel leuker dan dat er nog een zusje bij zou komen.’

‘Voor mij liever geen van beiden!’ gooit Martha eruit. ‘Van één ding kun je zeker zijn. Je hoeft mij straks niet op te schepen met het lopen achter de kinderwagen. Al is het een spiksplinternieuwe, dan nog niet!’ En zich met een ruk omdraaiend: ‘Grada weet het overigens ook al half en half. Die is er evenmin bijster gelukkig mee. We waren nu net zover, dat we ieder onze eigen kamer konden hebben. Dat jij ook niet meer zo gebonden

bent.' En dan bedenkend dat de oorlog in het buitenland volgens ieders zeggen nu ook op zijn eind begint te lopen voegt ze er nog aan toe: 'Vader heeft het er nog niet eens zolang geleden al over gehad, dat we, zodra de grenzen weer opengaan, in de vakantie naar het buitenland mogen trekken. Alleen dát is voor mij reden genoeg helemaal niet naar een zusje of broertje te verlangen. Op school hebben we ook een kind in de klas, dat nog maar kort geleden weer een broertje heeft gekregen.'

'En? Nu het er eenmaal is, is ze er vast en zeker toch wel blij mee, niet?'

'Niks, hoor! Ze heeft haar eigen hokje moeten afstaan en ze moet nu met een zusje slapen, dat altijd ruzie zoekt.'

Zomaar had moeder zich omgedraaid, en was naar de keuken getrokken. Had daarna alleen maar wat verdrietig gezegd: 'Bij ons zal het best anders gaan. Ik hoop ook maar dat vaders wens vervuld zal worden. Wat zou hij blij zijn met een jongen!'

Op haar wat schuchtere manier had Aleid van Bunschoten nu ook haar jongste dochter over de komst van de nieuwe wereldburger ingelicht. Bertha was toen ruim tien jaar. Ze begon

zich al aardig te ontwikkelen. Misschien was het wel goed, haar nu ook maar over het andere te vertellen. Dat ze over een paar jaar – precies kon je het van te voren nooit zeggen – ‘groot meisje’ zou worden.

Bertha was er op haar manier – het meest nog wel door de wat stuntelige manier, waarop haar moeder het haar uitlegde – bar van geschrokken. ‘Krijg jij daarom nu nog een kind?’ had ze direct gevraagd. En toen haar moeder bevestigend geknikt had, had ze direct haar antwoord geweten: ‘Je moest, zoals vader wel eens voor de grap zegt, op slag een jongetje kunnen worden. Dan had je het zelf voor het zeggen hoeveel kinderen je wilde hebben. Als ik groot ben, wil ik er misschien maar ééntje. Ik zou veel liever een hele troep beesten hebben. Die kun je tenminste opsluiten of zoiets, als ze vervelend zijn.’

Dat het wat miezerige kindje – toch weer een meisje – nu wel echt het laatstgeboren kind van het gezin Van Bunschoten zou zijn, stond als een paal boven water. Aleid had het gehaald, ja. Maar ze moest voorlopig nog wel een maand in het ziekenhuis blijven. Eerst behoorlijk aansterken; daarna wachtte haar nog

een zware operatie, die haar ook nog weken van huis zou houden.

De doktoren hadden voor het behoud van het kindje gevochten, maar Henrik had er zichzelf op betrapt, dat hij, nu alles zo heel anders gelopen was als hij zo vast was gaan geloven, dit kind de schuld gaf van alles wat zijn vrouw te doorstaan had gehad en wat haar over enige weken opnieuw te wachten stond.

Een jongen, een opvolger, die de naam Carl zou dragen, zou alle ellende nog waard zijn geweest. Niet dit miezerige meisje, waarvan je niet kon begrijpen hoe het met haar amper vier pond het haar moeder zo moeilijk had gemaakt. Diep in zijn hart was hij er blij om, dat dit stumperdje, dat er zo hulpeloos bij lag, althans voorlopig ook nog in het ziekenhuis zou blijven. Het was al erg genoeg, dat het huishouden nu langer dan verwacht onder de leiding van zijn moeder moest draaien. Hij moest er gewoonweg niet aan denken, dat de zorg voor zo'n pieterig kindje er ook nog bij zou komen.

Toen Aleid na een betrekkelijk goede nachtrust weer wat tot zichzelf was gekomen, had Henrik haar haast op een zakelijke manier meegedeeld dat het dan maar Carla moest he-

ten. Nu de hoop op een zoon toch nooit meer vervuld zou worden, moest de naam van zijn vader dan maar op deze, wat ongewone manier in het gezin Van Bunschoten voortleven. Aleid had slechts geknikt en de tranen waren haar in de ogen gesprongen. 'Ik had het ook wel anders gewild, Hen,' had ze gefluisterd. 'Maar zelf hebben we het niet voor het zeggen. Moet je niet eens naar je vierde dochter gaan kijken? Voorlopig mag ik haar nog niet bij me hebben, heeft zuster gezegd.'

Hij had zich met een ruk omgedraaid. 'Ik heb het immers al na de geboorte gezien. Ik heb het vanochtend al op het stadhuis aangegeven, ik moet nu mijn verloren tijd zo gauw mogelijk inhalen.' Toen Henrik na een vluchtige kus op haar voorhoofd de deur van de ziekenkamer niet bepaald al te zacht achter zich had dichtgetrokken, waren de tranen gekomen. Stille tranen, omdat Aleid voor iets anders de kracht nog niet had.

Maar zoveel moeilijkheden had ze in de naaste toekomst ineens voor zich gezien, dat zijzelf zelfs één ogenblik had gedacht: wás dit wezentje maar nooit geboren! Nu het dan toch weer een meisje blijkt te zijn, nu het mij bijna het leven heeft gekost, hoe zal Henrik

straks op haar aanwezigheid thuis reageren?

In de eropvolgende dagen, toen ze langzamerhand sterker begon te worden, was ze tot geordender denken in staat geweest. Over één ding was ze erg blij geweest. Haar kleine meisje zou zeker ook nog twee weken in het ziekenhuis moeten blijven. Twee weken, waarin het tegen een gezin, waarvoor het alleen maar een grote teleurstelling betekende, beschermd zou zijn. Ze had er even om moeten lachen. Geen oprecht gemeente lach helaas! Want het wás in feite intriest, dat je als moeder er volle vrede mee had, dat je kind nog enige tijd nodig zou hebben om op krachten te komen en het ziekenhuis daar nu garant voor moest staan. Thuis hadden ze gelukkig een heel goede hulp. En Henrik van Bunschoten, die, gewiekst zakenman als hij was, nog nooit voor één gat gevangen had gezeten, had nu zelfs een wat oudere dame, die nog niet lang weduwe was, bereid gevonden voor zijn kinderen en zichzelf de boel op rolletjes te laten lopen. Het kostte hem een smak geld, dat was waar! Maar nu de grenzen dan weer eerdaags zouden openstaan, zou zijn handel met het buitenland stellig snel opbloeien. Duitsland was altijd dé grote afnemer van zijn